

DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2022.62.292-303>

УДК 725.56/578

Обиначна Зоряна Василівна

к. арх., доцент кафедри архітектури та містобудування

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

zoriana.o@ukr.net

<http://orcid.org/0000-0003-1782-5300>

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЦЕНТРУ ДЛЯ СПІЛЬНОГО ТИМЧАСОВОГО ПЕРЕБУВАННЯ ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ ТА ДІТЕЙ-СИРИТ

Анотація: актуальність теми дослідження пов'язана із соціальною потребою створення нового типу закладу, основна мета якого – об'єднання в одному середовищі осіб похилого віку та дітей-сиріт.

У статті подано рекомендації щодо функціонального зонування території та функціонально-планувальної організації центру для осіб похилого віку та дітей-сиріт у вигляді структурної моделі.

Мета дослідження – звернути увагу на важливість створення таких осередків для спільного тимчасового перебування дітей-сиріт різного віку, що проживають в інтернатах та для осіб похилого віку, які знаходяться в будинках престарілих, створити функціональну схему закладів такого типу.

Ключові слова: архітектура; проектування; спеціалізоване житло; розвиток дитини; функціонально-планувальна організація; центр для осіб похилого віку та дітей-сиріт.

Постановка проблеми. На превеликий жаль, в Україні є досить велика кількість дітей позбавлених батьківського піклування. Це діти, які перебувають в дитячих будинках. Всі вони потребують любові, мудрої поради, підтримки та відчуття, що вони комусь потрібні. Комусь пощастить потрапити в люблячу сім'ю в досить ранньому віці, але, є й такі, котрі перебувають там до повноліття. По іншу сторону, є заклади для осіб похилого віку. Сюди потрапляють люди, які через стан здоров'я, не в змозі проживати самотійно, ті, які не мають родичів, котрі, з певних причин, не можуть надавати допомогу літній особі, а також ті, які самі обирають проживання у даному закладі, щоб бути в середовищі людей також віку, як вони самі.

Доцільність створення такого спеціалізованого закладу є безперечною, оскільки в ньому зможуть перебувати особи похилого віку та діти-сироти. Такий заклад зможе об'єднати ці два покоління, буде цінним як для однієї категорії людей, так і для іншої. Об'єднання поколінь дозволить вирішити

соціальні питання та психологічну нестачу любові. Люди похилого віку віднайнуть «онуків», яким вони зможуть віддавати всю свою любов, а діти отримають те, чого їм так сильно бракує у будинку дитини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема створення закладів, яким присв'ячена дана стаття ще, практично, зовсім не досліджені у світі та не досліджені в Україні, тому потребують комплексного дослідження в сфері архітектури.

Історична еволюція закладів соціального захисту самотньої дитини розглядалась Ахаїмовою А. О. [1], наукова робота Коваль-Цепової А. В. присвячена принципам дизайну інтер'єрів закладів соціального захисту дітей [2], у свою чергу, теорія і практика організації діяльності закладів суспільної опіки дітей та молоді в Україні досліджена Фоміном В. В. [3].

Формуванню, типології та архітектурно-планувальній організації будинків для дітей-сиріт присвячені роботи Мирошнікової Н. Б., Дорошенко Ю. О. [4], Гнеся Л. Б. [5], Акчурина-Муфтієва Н. М. [6], Кабанової І. В., Мубаракшиної Ф. Д.

Формуванню архітектури будинків для людей похилого віку присвячені роботи Губанова А. В., Чирви А. В. [7], Поповича А. О., Мартинова В. Л., Бірілло І. В. [8], Аломари О. М. А. [9], Шавалиєвої А. А. [10]. Здетовецька Н. О. вивчає архітектуру активного довголіття: сучасні моделі житла для людей похилого віку [11], зарубіжному досвіду формування дизайну будинків-інтернатів для людей похилого віку присвячена робота Сафроноваї О. О. [12].

Клер Джонсон [13] розглядає переваги відкритих просторів для людей старшого віку, Сьюзан Родіек та Чаман Лі [14] проведено дослідження з метою вивчення впливу середовища (відкрите повітря) на людей похилого віку в умовах довгострокового догляду.

Варто також взяти до уваги роботи, що присвячені архітектурній організації дитячого рекреаційного середовища Крижановської Н. Я., Петровської О. В., Солодилової Л. А.

Метою публікації є спроба надати рекомендації щодо функціонально-планувальної організації нового типу закладу – центру для тимчасового перебування осіб похилого віку та дітей-сиріт.

Основна частина. У відповідності зі статистичними даними, частка осіб від 60 років і старше становить 21,8 %, а 65 років і старше – 15,5 % від загальної чисельності населення. В Україні для літніх людей та інвалідів працює 241 будинок-інтернат для дорослих, з яких: 6 установ для людей літнього віку, 28 пансіонатів, 144 психоневрологічних інтернати, 2 спеціальні установи [8, с. 8].

Демографічні зміни та трансформація сімейної моделі через зникнення традиційної багатопоколінної сім'ї (діти часто залишають будинок, а батьки опиняються на самоті в квартирі великої площі) впливають на міжпоколінні контакти та внутрішньосімейну солідарність. Ймовірність мати опікуна в родині зменшується, важливішою стає соціальна підтримка [11, с. 271].

У свою чергу, згідно зі статистичними даними Міністерства соціальної політики України, на початок 2018 року опіки та піклування (медичної реабілітації, перевиховання, психологічної підтримки та соціалізації) потребувало 71 тис. 566 дітей. Незважаючи на пріоритет сімейних форм улаштування й виховання дітей та молоді, у прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу виховувалось лише 13 тис. 792 дитини [3, с. 6].

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.03.2013 № 208-р, визначено затвердити плани заходів з реорганізації стаціонарних інтернатних установ, зокрема шляхом утворення при них відділень денного, тимчасового перебування, для створення можливості проживання осіб, які отримують соціальні послуги, вдома [3]. Відповідно до Розпорядження КМУ (2020) №703-р передують значні зміни в самих будинках дитини, що будуть замінені на реабілітаційні заклади та центри паліативної допомоги.

Навчальні центри між поколіннями (Intergenerational Learning Centers) вперше з'явилися в Японії в 70-х роках. Поруч розміщували будинок престарілих і дитячий сад. Діти й старі люди разом малювали, займалися рукоділлям, відзначали свята, розмовляли.

Досвід стали переймати й інші країни. З 90-х подібні центри на базі будинків престарілих стали з'являтися в США, Канаді, Австралії та Великобританії. Туди беруть дошкільнят, які приходять спілкуватися, вчитися і гратися.

Найвідомішим став центр в Сіетлі (США). Малюків приводять до людей похилого віку на час від 20 хвилин до години. Вони разом танцюють, співають, розмовляють, готують обід. Про цей центр зняли документальний фільм «Present Perfect».

Першим таким центром у Великобританії став «Apples and Honey Nightingale CIC». Все почалось з того, що вихованці одного дитсадка почали відвідувати людей похилого віку, а потім був побудований центр з двома окремими будівлями для будинку престарілих та дошкільного навчального закладу. Між ними заклали сад і викопали ставок, щоб зберегти особистий простір.

Спілкування поколінь приносить користь і дітям, і людям похилого віку, тому центрів стає все більше. Однак, щоб це сталося потрібно враховувати безліч чинників.

У всіх перерахованих випадках мова йде не про дітей-сиріт з притулків. Дошкільнята і люди похилого віку спілкуються час від часу, а не знаходяться один з одним постійно.

Існує досвід зустрічей дітей-сиріт з мешканцями з будинків для літніх, наприклад, у Вірменії. Але це були окремі зустрічі, а не спільне проживання і тільки на добровільній основі.

Це робиться за цілої низки причин. Щоб спілкування було в радість, воно проходить дозовано, адже літні люди швидко втомлюються від шуму, а у дітей теж можуть бути свої особливості [16].

В Україні будується подібний заклад в с.Спаське Новомосковського району Дніпропетровської області. На створення будинку для людей «золотого віку» заслуженого будівельника України, дійсного члена Академії України, Генерального директора АТ «НВО «Творець» Л. О. Турчина надихнули подібні заклади в світі. Територія закладу займає 2 гектари, на якій розташований екологічний будинок для людей похилого віку та окремо – будиночки для дітей без батьківського піклування.

У порівнянні з іншими державами, у вітчизняних інтернатах нижчі умови комфорту, через нестачу фінансування від держави та значну «зношеність» будівель, бувають навіть непридатні умови перебування. Впровадження програми на об'єднання покоління практично неможливе в існуючих закладах, оскільки в них попередньо не передбачені умови для спільного перебування.

Створення нового центру, який зміг би прийняти на обмежений термін осіб похилого віку та дітей-сиріт, зміг би задовільнити архітектурно-планувальні вимоги до кожної із категорії відвідувачів, оскільки вже першопочатково був би орієнтований на спільне перебування.

Такий заклад може бути орієнтований на одночасне перебування осіб, які приїжджатимуть групами на обмежений час. Оскільки, як показує практика закордонних програм, діти проводять із дорослими п'ять днів на тиждень, приїжджаючи до осіб похилого віку у післяобідній період. Як зазначалось вище, не всі заклади в Україні мають змогу запровадити таку програму, було б доцільніше створити спеціальний заклад, який буде ціленапрявлено проєктуватись під потреби проживання та спільного дозвілля цих двох поколінь. Термін перебування може визначатись медичним персоналом та психологами. В середньому, період спільного перебування групи із двох поколінь в кількості по 25 осіб, може варіюватись від 5 днів до 2 тижнів.

Такі центри можна розташовувати віддаленими від шумного міського середовища, в гірській місцевості із гарним краєвидом, із продуманими туристичними маршрутами, що включають походи в ліс, до річки, музеї, парки та інші привабливі для дозвілля місця. Головні умови при виборі території – це

зручна транспортна доступність, місцевість віддалена від промислових підприємств та територія із рівнинним рельєфом.

Аналізуючи загальну мережу сучасних закладів опіки, можна виявити основні типологічні види будинків для безпритульних:

- 1) будинок маляти;
- 2) дитячий будинок;
- 3) школа-інтернат;
- 4) дитячий будинок сімейного типу [4, с. 448].

Враховуючи тематику даного дослідження, пропонується брати до уваги перспективу залучення дітей до спільного перебування з особами похилого віку із дитячих будинків та шкіл-інтернатів.

За композиційним типом будинки для літніх людей за кордоном поділяються на 3 типи: коридорний, блочний, централізований (на відміну від вітчизняних закладів, основний тип планування – коридорний) [12, с. 3].

Так, як даний заклад орієнтований на тимчасове спільне перебування відвідувачів, можливе будь-яке рішення із перелічених вище типів, але, все ж таки, враховуючи природньо-кліматичні умови нашої країни, а також зважаючи на те, що відвідувачами центру можуть бути люди з інвалідністю, варто надавати перевагу централізованому або блочному типу планування.

На рисунку 1 подана схема функціонального зонування території центру для осіб похилого віку та дітей-сиріт. До неї входить вхідна та в'їзна зона, будівля центру, зона активного та пасивного відпочинку, сенсорний сад та господарська зона, що включає окремих в'їзд на територію, городню зону.

Функціональна структура центру для осіб похилого віку та дітей-сиріт, відповідно до моделі організації навчального, творчого та реабілітаційного процесів та забезпечення умов проживання, має включати такі групи приміщень:

- блок групових осередків для проживання відвідувачів закладу та персоналу, враховуючи вікові та фізичні особливості відвідувачів;
- блок навчальних секцій для забезпечення безперервного процесу навчання дітей шкільного віку та організації спільної творчої діяльності дорослих та дітей.
- харчовий блок;
- блок вхідної групи приміщень та адміністрації;
- спортивний та реабілітаційний блок, а також господарську та технічну зони для обслуговування закладу (рис.2).

Враховуючи велику кількість різних функціональних зон для спільного та окремого перебування кожної з категорій відвідувачів закладу, необхідно зберегти цілісність архітектурного образу всього комплексу.

Рис. 1. Схема функціонального зонування території центру для спільного тимчасового перебування осіб похилого віку та дітей-сиріт.

Центр об'єднаних поколінь – це заклад, який зможе задати новий формат у моделі подібного роду закладів для спільного проведення дозвілля дітей та осіб похилого віку.

Висновки. Тематика дослідження є досить новою та актуальною у різних сферах науки. Як свідчить світова практика подібних закладів, спільне перебування осіб похилого віку та дітей-сиріт позитивно впливає на кожну категорію відвідувачів.

Велику увагу слід приділити архітектурно-планувальному рішення такого закладу, враховуючи той факт, що відвідувачами даного закладу можуть бути особи різного віку, тому є велика потреба у забезпеченні всіх умов для проживання, навчання, виховання, медичної та соціальної реабілітації, духовного та естетичного розвитку покоління.

Розроблення таких функціонально нових закладів спільного перебування дітей-сиріт та осіб похилого віку, дає архітекторам і дизайнерам поштовх до пошуків нових креативних, нестандартних рішень, що працюватимуть для забезпечення добробуту суспільства.

Результати даного дослідження можуть бути застосовані при проектуванні такого роду закладів в Україні.

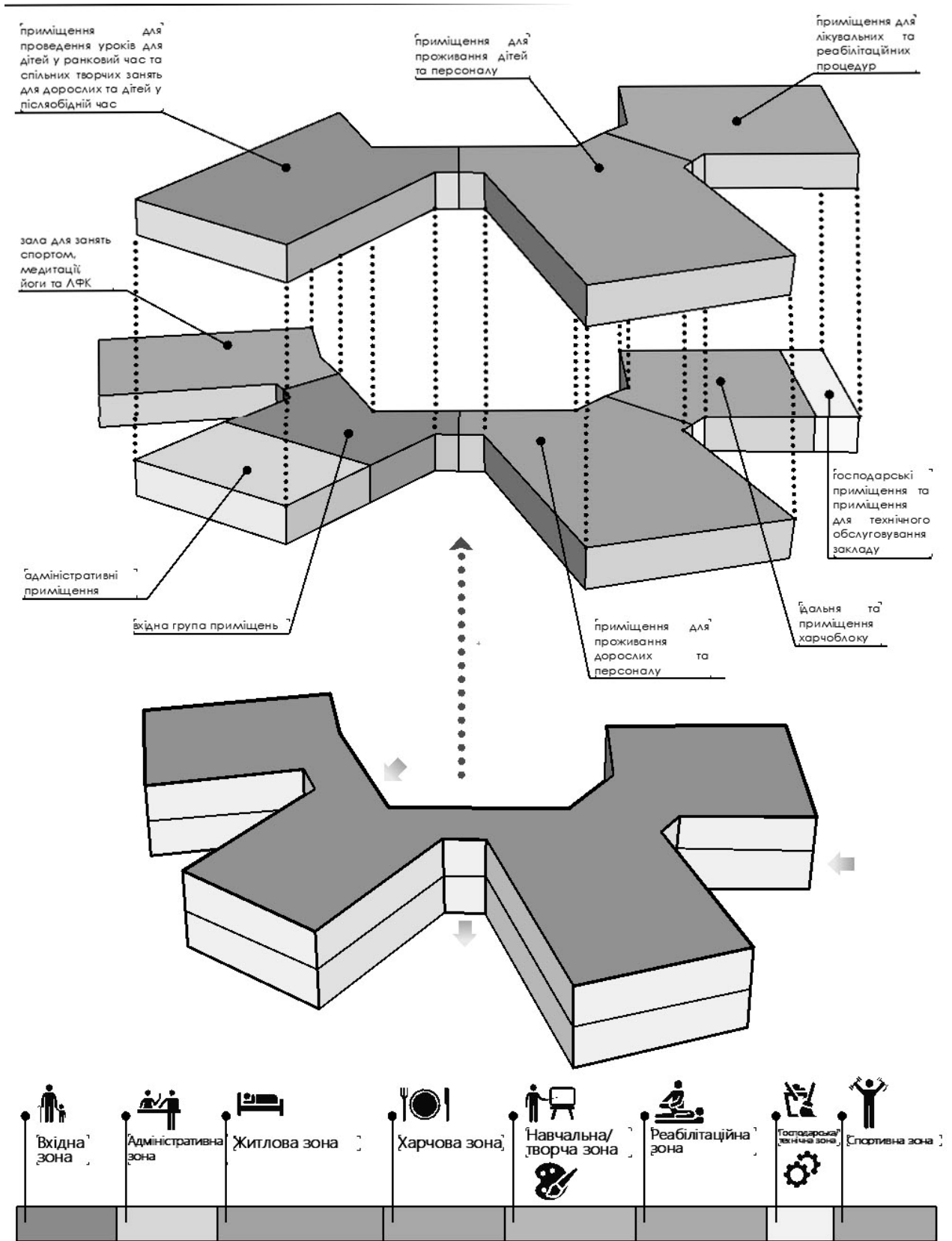

Рис. 2. Схема функціонально-планувальної організації центру для спільного тимчасового перебування осіб похилого віку та дітей-сиріт.

Список джерел

1. Ахаїмова А. О. Історична еволюція закладів соціального захисту самотньої дитини. Перспективні напрямки проектування житлових та громадських будівель: Зб. наукових праць. Спецвипуск.– К.: КиївЗНДІЕП, 2004. – С. 44-48.
2. Коваль-Цєпова А. В. Принципи дизайну інтер'єрів закладів соціального захисту дітей: дис. канд. мистецт.: за спец. 17.00.07 «Дизайн» – Національний університет «Львівська політехніка» Міністерства освіти і науки України, Львів, 2021. –350 с.
3. Фомін В. В. Теорія і практика організації діяльності закладів суспільної опіки дітей та молоді в Україні (кінець XVIII – початок XX століття). дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук: спец. 13.00.01 – заг. педагогіка та іст. педагогіки / В. В. Фомін; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2019. – 577 с.
4. Мирошнікова Н. Б., Дорошенко Ю. О. Будинки виховання дітей-сиріт: ретроспектива та типологія закладів опіки. Сучасні проблеми архітектури та містобудування: наук.-техн. збірник. Київ, 2015. Вип.38. С.445-451.
5. Гнесь Л. Б. Архітектурно-планувальна організація дитячих будинків сімейного типу. Сучасні проблеми архітектури та містобудування: наук.-техн. збірник. Київ, 2010. Вип.24. С.312-321.
6. Акчурина-Муфтієва Н. М. Формирование типов зданий домов ребенка и детских домов/ Автореф. канд. арх. - М., ЦНИИЭП учебных зданий, 1986, с. 21.
7. Губанов А. В., Чирва А. В. Тенденции формирования современной архитектуры домов престарелых. Збірник наукових праць ДонНАБА, 2017. – №2 (7). – С. 74-81.
8. Попович А. О., Мартинов В. Л., Бірілло І. В. Архітектурно-композиційні прийоми планування закладів інтернатного типу для людей літнього віку. Теорія і практика дизайну. Дизайн архітектурного середовища, 2019. – Вип. 18. – С. 7-15.
9. Аломари О. М. А. Особливості проектування житла для людей похилого віку та інвалідів (на прикладі країн Аль-Шама): дис. канд. наук з арх.: 18.00.02/ Омар Мустафа Ахмад Аломари. – Львів, 2008. –127 с.
10. Шавалиєва А. А. Основные принципы проектирования жилья для пожилых людей. / А. А. Шавалиева // Программа 61-й Республиканской научной конференции: тез. докл. / Казан. гос. архитектур. - строит. ун-т. – Казань, 2009. – С. 31.
11. Здетовецька Н. О. Архітектура активного довголіття: сучасні моделі житла для людей похилого віку. Сучасні проблеми архітектури та містобудування: наук. - техн. збірник. Київ, 2020. Вип.57. С.270-286.

12. Жук О. Є., Сафронова О. О. Зарубіжний досвід формування дизайну будинків-інтернатів для людей похилого віку. Технології та дизайн: електрон. наук. фах. вид. / Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ, 2019. № 4 (33), С. 1-10.

13. Johnson C. The Benefits of Outdoor Spaces for the Elderly. March 21, 2014: URL: my.chicagobotanic.org/education/therapy/the-benefits-of-outdoor-spaces-for-theelderly. – Title from the screen.

14. Rodiek S. Elderly care: Increasing outdoor usage in residential facilities. URL: www.worldhealthdesign.com/external-space-increasing-outdoor-usage-in-facilitiesfor-older-adults.aspx. - Title from the screen.

15. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.03.2013 № 208-р, Про затвердження плану заходів на 2013-2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг.

16. Об'єднання будинків для людей похилого віку та дитячих притулків. Благодійний фонд Олени Темченко. <http://surl.li/bjbfv>

References

1. Akhayimova A. O. Historical evolution of single child welfare institutions. [Istorychna evolyutsiya zakladiv sotsial'noho zakhystu samotn'oyi dytyny]. Promising directions in the design of residential and public buildings: Collection of scientific papers. Special Issue. - K.: Kyiv Ukrainian Zonal Research and Design Institute for Civil Engineering, 2004. – p. 44-48. (in Ukrainian)

2. Koval-Tsepova A. V. Principles of interior design of institutions for the children social protection [Pryntsypy dyzaynu inter"yeriv zakladiv sotsial'noho zakhystu ditey]: the thesis on the obtaining of the candidate scientific degree on speciality 17.00.07 Design. Lviv Politechnic National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine. – Lviv, 2021. -350 p. (in Ukrainian)

3. Fomin V. V. Theory and practice of organizing activity of institutions of social guardianship of children and youth in Ukraine (the end of the 17th – the beginning of the 20th century) [Teoriya i praktyka orhanizatsiyi diyal'nosti zakladiv suspil'noyi opiky ditey ta molodi v Ukrayini (kinets' XVIII – pochatok XX stolittya)], the thesis on the obtaining of the candidate scientific degree on speciality 13.00.01 General pedagogy, history of pedagogy and education/V. V. Fomin, H. C. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, 2019. – 577 p. (in Ukrainian)

4. Myroshnikova N. B., Doroshenko Y. O. Orphanages: a retrospective and typology of institutions of care. [Budynky vykhovannya ditey-syrit: retrospektyva ta typolohiya zakladiv opiky]. Modern problems of architecture and urban planning: Technical Collection. Kyiv, 2015. Issue 38. p. 445-451. (in Ukrainian)

5. Hnes L. B. Architectural and planning organization of family-type children's homes. [Arkhitekturno-planuvál'na orhanizatsiya dytyachykh budynkiv simeynoho typu]. Modern problems of architecture and urban planning: Technical Collection. Kyiv, 2010. Issue 24. p. 312-321. (in Ukrainian)

6 Akchurina-Muftieva N. M. Formirovanie tipov zdaniy domov rebenka i detskih domov [Formirovaniye tipov zdaniy domov rebenka i detskikh domov]. Avtoref. kand. arh. - M., CNIIEHP uchebnyh zdaniy, 1986, s. 21. (in Russian)

7. Gubanov A. V. & Chirva A. V. (2017). Trends shaping modern architecture homes [Tendentsii formirovaniya sovremennoy arkhitektury domov prestarelykh]. Zbirnik naukovikh prats DonNABA – Collection of scientific works of DonNABA, No. 2 (7), 74-81. (in Russian)

8. Popovich A., Martinov V., Birillo I. Architectural and composition administration of planning places of internal type for middle ages. [Arkhitekturno-kompozytsiyni pryomy planuvannya zakladiv internatnoho typu dlya lyudey litn'oho viku]. Theory and practice of design. Architectural environment design, 2019. – Issue 18. – P. 7-15 (in Ukrainian)

9. Alomari O. M. A. Features of planning of habitation for the people of superannuated and invalids (on the example of countries of Al'-Shamu) [Osoblyvosti proektuvannya zhytla dlya lyudey pokhyloho viku ta invalidiv (na prykladi krayin Al'-Shama)]: the thesis on the obtaining of the candidate scientific degree on speciality: 18.00.02/Omar Mustafa Ahmad Alomari. – Lviv, 2008. -127 p. (in Ukrainian)

10. Shavaliyeva, A. A. (2009). Architectural principles of house formation for the elderly [Osnovnyye printsipy proyektirovaniya zhil'ya dlya pozhilykh lyudey]. Programma 61-y Respublikanskoy nauchnoy konferentsii – Program of the 61st Republican Scientific Conference, 31 (in Russian)

11. Zdetovetska N. O. Architecture of active longevity: modern housing models for the elderly [Arkhitektura aktyvnoho dovholyt'ya: suchasni modeli zhytla dlya lyudey pokhyloho viku]. Modern problems of architecture and urban planning, Kyiv, Vol. 57, pp. 270-286. (in Ukrainian)

12. Zhuk O. Ye., Safronova O. O. Foreign experience of forming the design of residential homes for the elderly. [Zarubizhnyy dosvid formuvannya dyzaynu budynkiv-internativ dlya lyudey pokhyloho viku]. Technology and Design: electronic scient. specialty ed. /Kyiv National University of Technologies and Design – Kyiv, 2019. No. 4 (33), p. 1-10. (in Ukrainian)

13. Johnson C. The Benefits of Outdoor Spaces for the Elderly. March 21, 2014: URL: my.chicagobotanic.org/education/therapy/the-benefits-of-outdoor-spaces-for-theelderly. – Title from the screen. [Perevahy vidkrytykh mist' dlya lyudey pokhyloho viku] (in English)

14. Rodiek S. Elderly care: Increasing outdoor usage in residential facilities. URL: www.worldhealthdesign.com/external-space-increasing-outdoor-usage-in-facilitiesfor-older-adults.aspx. - Title from the screen. [Dohlyad za lyud'my pokhyloho viku] (in English)

15. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 03/13/2013 No. 208-r [Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 13.03.2013 № 208-r], On approval of the action plan for 2013-2016 for the implementation of the strategy for reforming the system of social services. (in Ukrainian)

16. Association of homes for the elderly and children's shelters [Ob'yednannya budynkiv dlya lyudey pokhyloho viku ta dytyachykh pryulkiv]. Olena Temchenko's Charity Foundation. <http://surl.li/bjbfv> (in Ukrainian)

Аннотация

Обыночная Зоряна Васильевна, кандидат архитектуры, доцент кафедры архитектуры и градостроительства, Ивано-Франковский национальный технический университет нефти и газа.

Функционально-планировочная организация центра для совместного временного пребывания лиц пожилого возраста и детей-сирот

Актуальность темы исследования связана с социальной потребностью создания нового типа заведения, основная цель которого – объединение в одной среде пожилых людей и детей-сирот.

Представлены рекомендации по функционально-планировочной организации центра для пожилых людей и детей-сирот в виде структурной модели, включающей входную и административную зону, жилые зоны для каждой возрастной группы, пищевую, хозяйственную, техническую, реабилитационную, спортивную, учебную и творческую зону.

Разработка таких функционально новых учреждений совместного пребывания детей-сирот и пожилых людей дает архитекторам и дизайнерам толчок к поискам новых креативных решений, которые будут работать для обеспечения благосостояния общества.

Цель исследования – обратить внимание на важность создания таких ячеек для совместного временного пребывания детей-сирот всех возрастов, проживающих в интернатах и для пожилых людей, находящихся в домах престарелых, создать функциональную схему учреждений такого типа.

Результаты данного исследования могут быть применены при проектировании такого типа заведений в Украине.

Ключевые слова: архітектура; проектирование; специализированное жилье; развитие ребенка; функционально-планировочная организация; центр для пожилых людей и детей-сирот.

Annotation

Obynochna Zoriana, Phd in architecture, associate professor of the department of architecture and urban planning, ivano-frankivsk national technical university of oil and gas.

Functional and planning organization of a shared accommodation centre for the elderly and orphans

The relevance of the research topic is related to the social need to establish a new type of institution, its main purpose is to bring older people and orphans together in the same environment.

Recommendations on the functional and planning organization of the centre for the elderly and orphans as a structural model, including an entrance and administrative areas, living areas for each age group, food, household, technical, rehabilitation, sports, educational and creative areas are presented.

Development such functionally new shared facilities for orphans and the elderly encourages architects and designers to get new and creative solutions for the community well-being.

The purpose of the study is to focus on the establishment of such centres for the joint temporary stay of orphans of all ages living in residential institutions and for the elderly in nursing homes, and to provide a functional pattern of this type of institution.

The study results can be applied to the design of such institutions in Ukraine.

Keywords: architecture; design; specialised housing; child development; functional and planning organization; centre for the elderly and orphans.